

R O Z S U D O K

V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babjakovej, CSc. a členov senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a Mgr. Petra Melichera v právnej veci navrhovateľa: **U. O., P. S. J.**, IČO: X., zastúpená advokátom J. J. S., so sídlom AK I., P., X. K., proti odporcovi: **Obvodný úrad životného prostredia Prešov**, Nám. Mieru 2, Prešov (*pôvodne Krajský úrad životného prostredia Prešov, sídlo detto*) o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu číslo 1/2010/00028-015 zo dňa 28. apríla 2010, konajúc o odvolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/74/2010--46 zo dňa 27. októbra 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S/74/2010 - 46 zo dňa 27. októbra 2011, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 3S/74/2010 - 46 zo dňa 27. októbra 2011, zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/, c/ a d/ O.s.p. rozhodnutie odporcu č. 1/2010/00028-015 zo dňa 28. apríla 2010, ktorým bol podľa § 4 ods. 1 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 61 ods. 5 písm. a/ a ods. 9 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane

prírody a krajiny a na základe žiadosti vlastníkov podielov lesných pozemkov U. O. P. S. J. v súlade s § 46 správneho poriadku, ktorým nepriznal navrhovateľovi nárok na náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania vo výške 4401,51 euro (132 600 Sk) v jednotkách priestorového rozdelenia lesa 71A a 72A11, ktorej boli v čase platnosti LHP 1992 - 2001 vyhlásenej za lesy ochranné na LHC H., LUC J., a ktoré sú súčasťou prírodnej rezervácie H. S..

Svoje rozhodnutie odôvodnil krajský súd tým, že správny orgán pri aplikácii zákona č. 534/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny neposudzoval, tiež v súlade s chartou základných práv európskej únie a to článku 17 bod 11 a článku 1 dodatkového protokolu a neposúdil vec po právnej stránke správne v dôsledku uvedeného je rozhodnutie nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Súd dospel k záveru, že zo samotného postupu odporcu je zrejme, že si neboli istí výkladom sporného ustanovenia § 61 ods. 8 písm. i/ zákona č. 534/2002 Z. z., ktoré však podľa zákona č. 1/1993 Z. z. nie sú všeobecne záväznými právnymi predpismi. Krajský súd zároveň poukázal na ustanovenie § 104 ods. 26 zákona číslo 534/2002 Z. z., ako aj na ust. § 81 ods. 1 a 2 citovaného zákona z ktorého vyplýva, že v predmetnom konaní o náhrade za obmedzenie bežného je potrebné na dané konanie aplikovať zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní. Krajský súd preto po preskúmaní rozhodnutia dospel k záveru, že rozhodnutie bolo po právnej stránke nesprávne posúdené, bolo vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu a je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a preto podľa § 250j ods. 2 písm. a/ c/ a d/ a v spojení s ustanovením § 250l ods. 2 a § 250q ods. 2 O.s.p. napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie. Zároveň navrhovateľovi priznal náhradu trov konania podľa § 250k ods. 1 O.s.p. vo výške 431,85 eura.

Proti uvedenému rozsudku podal odporca odvolanie, pričom považoval rozsudok za nesprávny z dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p., nakoľko rozhodnutie prvostupňového súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p., že prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

V tomto konkrétnom prípade je zákonom, ktorý obmedzuje vlastnícke právo zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, ktorý zároveň určuje i nevyhnutnú mieru obmedzenia a to svojimi podmienkami ochrany. To, že sa jedná o obmedzenie vo verejnom záujme ustanovené v § 3 ods. 3 citovaného zákona a v § 5 ods. 4 citovaného zákona.

Primeranú náhradu za obmedzenie definuje zákon v § 61 citovaného zákona a to zvlášť za obmedzenia vznikajúce na poľnohospodárskom pozemku alebo lesnom pozemku a na iných druhoch pozemku (napríklad ťažba surovín). Na základe uvedeného je nutné konštatovať, že zákon síce obmedzuje vlastníka vo výkone jeho vlastníckeho práva, ale deje sa tak na základe ústavy a v jej medziach. Pokiaľ ide o citované ustanovenie článku 17 bod 1.1. charty základných práv Európskej únie poukázal na skutočnosť, že navrhovateľ nebol zbavený majetku a preto citované ustanovenie nemožno na uvedený prípad použiť. Zákon o ochrane prírody a krajiny v § 61 ods. 1 ustanovuje, že vlastník pozemku je povinný strpieť obmedzenia a opatrenia vyplývajúce zo zákazov a iných podmienok ochrany prírody a krajiny ustanovených citovaným zákonom alebo na jeho základe a ustanovuje aj podmienky, ktoré musí vlastník pozemku splniť na priznanie náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania, ako aj na to, kedy nárok na náhradu zaniká. To isté platí aj pre citované ustanovenie dodatkového protokolu k dohovoru v znení protokolu číslo 11 v článku 1. Pokiaľ ide o článok 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v tejto veci poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 1. októbra 2008, sp. zn. PL. ÚS 22/2006. Predmetným nálezom Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol, že ustanovenie § 61 ods. 1, 3, 7 a 8 zákona č. 543/2002 Z. z. nie je nesúladný s článkom 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s článkom 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a s článkom 1 dodatkového protokolu. Podľa jeho názoru z rozsudku súdu nie je zjavné, ako konkrétny orgán konajúci vo veci pochybil nesprávnou aplikáciou ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/74/2010 - 46 zo dňa 27. októbra 2011 zmenil tak, že rozhodnutie odporcu potvrdil, ako vecne správne, alebo, že napadnutý rozsudok zruší a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Navrhovateľ sa napriek výzve súdu, ktorá mu bola doručená dňa 13. januára 2012 k odvolaniu odporcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.); odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.), keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá

a § 211 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu odporcu proti rozsudku krajského súdu nie je možné priznať úspech.

V správnom súdnictve prejednávajú súde na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa názoru odvolacieho súdu Krajský súd v Prešove rozhodol vecne správne a preto nezostávalo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky nič iné, než rozhodnutie, ako vecne správne potvrdiť, pričom odvolací súd zhodne, ako súd prvého stupňa nesúhlasí s právnym záverom žalovaného správneho orgánu, na základe ktorého navrhovateľovi, ako žiadateľovi nepriznal úhradu náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania lesa, napadnutého rozhodnutia dôvodu zániku jeho nároku podľa § 61 ods. 8 písm. i/ zákona č. 543/2002 Z. z.

Z právnej normy ustanovenej v § 61 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. vyplýva povinnosť vlastníka pozemku strpieť obmedzenia a opatrenia vyplývajúce zo zákonov a iných podmienok ochrany prírody a krajiny ustanovených týmto zákonom alebo na jeho základe. Čo sa rozumie pod bežným obhospodarovaním zákonodarca ustanovuje v právnej norme § 61 ods. 2, písm. a/ až c/ uvedeného zákona. Kto je oprávnenou osobou na uplatnenie nároku a podmienky uplatnenia nároku podľa § 61 ods. 1 zákonodarca ustanovuje v ods. 4, 5 a 7 § 61. V právnej norme ustanovenej v § 61 ods. 8 zákonodarca taxatívnym spôsobom ustanovuje právne skutočnosti, za splnenia ktorých dochádza k zániku nároku na náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania.

Zo zákonného znenia obsahu právnej normy ustanovenej v § 61 ods. 8 písm. i/ vyplýva: „Nárok na náhradu podľa ods. 1 zaniká, ak sa náhrada uplatňuje v ochranných lesoch (§ 23 zákona č. 61/1977 Zb.) a v lesoch osobitného určenia s výnimkou lesov v chránených územiach a iných častí lesov významných z hľadiska ochrany prírody; (§ 2

ods. 3 písm. e/ vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 5/1995 Z. z.), nárok nezaniká v prípade, ak orgán ochrany prírody vydá rozhodnutie o nevydaní súhlasu, nepovolení výnimky alebo rozhodnutie s určenými obmedzujúcimi podmienkami a tým obmedzí postup vlastníka pozemku podľa osobitných predpisov pri odstraňovaní následkov mimoriadnych okolností a nepredvídateľných škôd v lesoch. (§ 22 ods. 2 písm. c/ zákona č. 326/2005 Z. z.).“

Zákon č. 364/2004 Z. z. novelizoval zákon č. 543/2002 Z. z. v bode 11. tak, že v § 61 ods. 8 sa doplnili písmená f/ až i/, pričom podľa písm. i/, ak sa náhrada uplatňuje v ochranných lesoch „(§ 23 zákona č. 61/1977 Zb.) a v lesoch osobitného určenia s výnimkou lesov v chránených územiach a iných časti lesov významných z hľadiska ochrany prírody (§ 2 ods. 3 písm. e/ vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 5/1995 Z. z.)“, s účinnosťou od 1. júla 2004.

Zákon č. 479/2005 Z. z. v čl. XVII novelizoval zákon č. 543/2002 Z. z. v bode 10. tak, že v § 61 ods. 8 písm. i/ sa na konci vety bodka nahradila bodkočiarkou a pripojili sa tieto slová: „nárok nezaniká v prípade, ak orgán ochrany prírody vydá rozhodnutie o nevydaní súhlasu, nepovolení výnimky alebo rozhodnutie s určenými obmedzujúcimi podmienkami a tým obmedzí postup vlastníka pozemku podľa osobitných predpisov pri odstraňovaní následkov mimoriadnych okolností a nepredvídateľných škôd v lesoch. (§ 22 ods. 2 písm. c/ zákona č. 326/2005 Z. z.)“, s účinnosťou od 1. novembra 2005.

Zo skutkových okolností v danej veci vyplýva, že pre posúdenie nároku navrhovateľa tvoriaceho aj predmet súdneho prieskumu, je rozhodujúca aplikácia uvedenej právnej normy v znení pred bodkočiarkou, ktorá právna úprava bola ustanovená novelou zákona č. 543/2002 Z. z. zákonom č. 364/2004 Z. z. a v podstate v nezmenenej forme je účinná od 1. júla 2004 doposiaľ.

Predpokladom správnej aplikácie uvedenej právnej úpravy je jej výklad nielen z gramatického hľadiska, ale súčasne, a to predovšetkým z hľadiska účelu zákona o ochrane prírody a krajín, ktorým zákonodarca sledoval naplnenie cieľa touto právnou úpravou, pričom treba vychádzať z koncepcie účelu tohto zákona, ako celku a nie je možné vytrhnutie jednotlivých častí predmetnej právnej úpravy (§ 61 ods. 8 písm. i/, pred bodkočiarkou) z kontextu právnej normy tak, ako to urobil žalovaný správny orgán, ktorá skutočnosť vyplýva z odôvodnenia jeho rozhodnutia.

Vychádzajúc z gramatického výkladu právnej normy ustanovenej v § 61 ods. 8, písm. i/ zákona sa odvolací súd stotožňuje s právnym názorom súdu prvého stupňa, na ktorý súčasne poukazuje.

Odvolací súd taktiež zastáva názor, že na základe gramatického výkladu právnej normy ustanovenej v § 61 ods. 8 písm. i/ pred bodkočiarkou zákona č. 543/2002 Z. z. predpokladom zániku nároku na náhradu za obmedzenie bežného hospodárenia je, ak sa náhrada uplatňuje v chránených lesoch a lesoch osobitného určenia, z takejto úpravy zákonodarca vyníma zákonnou výnimkou lesy v chránených územiach a iné časti lesov z hľadiska ochrany prírody. Iný gramatický výklad by bol nielen v rozpore so znením tejto právnej normy, ale súčasne s účelom zákona o ochrane prírody, ako aj v rozpore s čl. 20 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky.

Žalovaný správny orgán z uvedených dôvodov pochybil, keď aplikoval § 61 ods. 8 písm. i/ v znení, uvedenom v odôvodnení napadnutého rozhodnutia (str. 5) tak, „že podľa novelizovaného ustanovenia § 61 ods. 8 písm. i/ zákona o ochrane prírody nárok na náhradu zaniká, ak sa náhrada uplatňuje:

a/ v ochranných lesoch (§ 23 zákona č. 61/1977 Zb. o lesoch v znení neskorších predpisov),

b/ v lesoch osobitného určenia s výnimkou lesov v chránených územiach a iných častiach lesov významných z hľadiska ochrany prírody.

Zo zákonného znenia právnej normy ustanovenej v § 61 ods. 8 písm. i/ nevyplýva, že by zákonodarca zánik nároku rozdelil podľa toho, či žiadateľ uplatnil tento nárok k chráneným lesom pod písm. a/ a uplatnenie nároku k lesom osobitného určenia pod písm. b/, z ktorých dôvodov žalovaný správny orgán aplikoval ustanovenie § 61 ods. 8 písm. i/ zákona na základe vlastnej úpravy znenia predmetnej právnej normy, čo je neprípustné.

Odvolací súd nemohol prihliadnúť na argumentáciu žalovaného správneho orgánu uvedenú v odvolaní, že nešlo o odňatie vlastníckeho práva, ale šlo o obmedzenie užívacieho práva.

Z gramatického posudzovania textu právnej úpravy ustanovenej v § 61 ods. 8 písm. i/ pred bodkočiarkou je zrejmé, že tento text pozostáva z dvoch viet a to: „nárok na náhradu

podľa ods. 1 zaniká“: „ak sa náhrada uplatňuje v chránených lesoch a v lesoch osobitného určenia s výnimkou lesov v chránených územiach a iných častí lesov významných z hľadiska ochrany prírody.“ Z gramatického hľadiska čiarka v texte druhej vety pred slovom „s výnimkou“ nepatrí a to z dôvodu predchádzajúcej úpravy tejto vety, kde zákonodarca uvádza „ak sa náhrada uplatňuje v chránených lesoch a v lesoch osobitného určenia, čím spojkou a zákonodarca zdôrazňuje účinnosť uplatňovanej náhrady na kategóriu lesov tak, že uplatnenie sa súčasne vzťahuje tak na chránené lesy, ako aj na lesy osobitného určenia a preto aj výnimka sa musí vzťahovať na obidva prípady kategórie lesov, teda tak na chránené lesy, ako aj na lesy osobitného určenia.

Odvolačí súd zdôrazňuje, že gramatický výklad právnej normy musí byť komfortný s logickým výkladom tejto právnej normy v súlade s účelom zákona majú súčasne na zreteli jeho súlad s ústavou.

Bolo by v rozpore so zákonom o ochrane prírody ako aj s ústavou, ak by vlastníkovi chráneného lesa, ktorý je súčasťou chráneného územia a z tohto dôvodu je povinný strpieť obmedzenia, v dôsledku ktorých dochádza k obmedzeniu bežného obhospodarovania pozemkov, zaniklo právo na náhradu zodpovedajúcej tomuto obmedzeniu bežného obhospodarovania.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na svoj rozsudok 6Sžp/3/2010 uverejnený na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk).

Vzhľadom na uvedené odvolací súd v danom prípade dospel k zhodnému záveru, ako súd prvého stupňa, a to predovšetkým, že správny orgán v danej veci na základe skutkových okolností vyvodil nesprávny právny záver.

Z uvedených dôvodov odvolací súd v danej veci dospel k záveru, že pokiaľ súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom opravnému prostriedku navrhovateľa vyhovel a rozhodnutie žalovaného správneho orgánu zrušil podľa § 250j ods. 2, písm. a/, c/ a d/ O.s.p., rozhodol vo veci správne a v súlade so zákonom, a preto odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 a s § 219 ods. 1, 2 potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 OSP a účastníkom ich náhradu nepriznal, nakoľko odporca v konaní nebol úspešný, a navrhovateľ si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil.

Práva a povinnosti, ktoré do 31. decembra 2012 vykonával Krajský úrad životného prostredia prešli od 1. januára 2013 na Obvodný úrad v sídle kraja na základe zákona č. 345/2012 Z. z. o niektorých opatreniach v miestnej štátnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov. (čl. XV zákona č. 345/2012 Z. z.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 30. januára 2013

JUDr. Eva Babiaková, CSc. , v. r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská